



Val '94

Tórálvur Mohr Olsen á Sandi hevur sitið á tingi fyri Javnaðarflokkinn í 16 ár tilsamans. Hann er 67 ára gamal og heldur, at tíðin nú er komin at gevast í politikki.

- Hóast eg ikki haldi tað vera so rætt, at fólk skulu leggja frá sær í ávísum aldri, so fari eg at halda meg til reglurnar.

- Tað var Javnaðarflokkurin, sum broytti fólkapensiónslógina. Høvuðsendamálið var at fáa fólk at leggja frá sær um 67 ára aldur. So geri eg tað eisini. Annað hevði verið skeivt av mær, sigur Tórálvur Mohr Olsen.

Teir gomlu á tingi

- Eg havi ongantíð ætlað mær at stilla upp aftur, og boðaði eisini frá hesum í 1988. Av tí at tað valskeiðið bert vardi tvey ár, stillaði eg kortini upp aftur, men bleiv ikki valdur.

- Tað er rætt at lata aðrir sleppa frammat, tó at tað hevur verið vanligt, at menn eru vorðnir gamlir á tingi.

- Joen P. Davidsen, verfaðir mín, fylti 80 ár, meðan hann sat á tingi fyri Javnaðarflokkinn, og eg veit, at tíðir aðrir vóru famir um tey áttati, áðrenn teir gövust.

- Joen Poulsen, sáli á Strondum, er helst tann tingmaður, sum hevur sitið longest, hann var valdur fyri Sambandsflokkinn í 1920, og varð sitandi til 1970. Hann var sostatt tingmaður í 50 ár, uttan steðg.

Tórálvur Mohr Olsen var 43 ára gamal, tá hann varð valdur á ting fyrstu ferð. Hann hevði verið fiskimaður frá ungum árum. Seinast 15 árin róði hann út í Grønlandi.

Av útróðri í tingið

- Tað var ein stór broyting frá dagliga arbeiðslivinum at fara á ting, men eg hevði tosað nógv við verfaðir um tingarbeiðið, so eg var ikki púra blankur. Tað tók eini fyra ár, áðrenn eg rættiliga dugdi at venda mær har.

- Felags fyri allar tingmenn er, at teir bert eru vanlig fólk, tó at teir, sum eru væl skúlaðir frammanundan, hava ein fyrirum í byrjanini.

- Eg kom fyrstu ferð á ting í 1970. Tá vóru bert 26 tingmenn. Hetta valskeiðið var kanska størsta skiftið sum nakrantíð hevur verið.

- Tá vóru 13 tingmenn nýggir, og av teimum høvdu bert tveir verið inni fyri annan mann áður.

Nýggja tingmannaningin darvaði kortini ikki arbeiðinum, tí grundstøðið í flokkunum vóru vandir politikar-

Javnaðarmaður á síðulinjuni

– Valúrslitið er eins spennandi í dag, og tá eg var við í fremstu røð. Nú skulu tey ungu sleppa frammat – lívið er bara soleiðis. Tað haldi eg, at øll skulu byggja seg fyri, sigur Tórálvur Mohr Olsen á Sandi

ar.

- Tað verður møguliga øðrvísi hesaferð, nú heilir fyra nýggir flokkar fara at stilla upp. Tað fer ikki at gera tingarbeiðið lættari í byrjanini.

Krøvini vuku við inntøkunum

Um fíggjarligu støðuna í 1970 sigur Tórálvur Mohr, at har vóru ikki tær stóru peningangðimar at arbeiða við. Tann fyrsta fíggjarlógin, sum hann var við til at samtykkja, var um 70 mió. krónur. Hon vaks ikki nógv hesa tingsetuna, men seinast í sjeytiárunum vuku inntøkurnar hjá landskassanum munandi, og krøvini hjá fólkinum øktust samsvarandi.

- Eg var í vega- og havna-nevndini, sum játtaði pening til bygging. Tað var ikki tað stóra í byrjanini, men krøvini til fígging fleirfaldaðust við árunum.

Tað er so lætt at vera eftirklókur, men um hetta mundið vuku krøvini til landskassan ov nógv. Vit áttu longu tá at hildið aftur.

Ikki ein rødd á tingi ávaraði móti nýtsluni

- Eg minnst kortini ikki eina ta einastu rødd, sum ávaraði móti at nýta so nógv-an pening. Landskassin var fullur av peningi, sum borgaramir og lokalpolitikarnir eisini hildu seg hava krav at fáa lut í. Allir politikarar vóru sjáldsagt áhugaðir fyri at hjálpa sínum valdømi.

- Vit vóru komin langt út í áttatiárin, áðrenn tosað varð um at tákta í. Ráðgevaandi nevndin gjørdi árliga sína frágreiðing, og hon var ikki langt frá veruleikanum, men vit tóku tað ikki nógv álvarsliga.

- Andstøðan vísti á frágreiðingar, men tað vóru bert vanligar politiskar atfinningar, sum teir brúktu í móti okkum í andstøðuni.

- Tað, sum gjørdi enda á



okkum, var fiskaloysi, samtundis sum prísir lækkadu. Vanligt hava vit havt góð og ring fiskaár, men tá var eisini vanligt, at um nógvur fiskur var, so minkadu prísirnar, og samsvarandi - tá lítul fiskur var, so fingi vit meir fyri fiskin.

Nýtt lögting og landsstýri broytir einki

- Hvat heldur tú, at framtíðin hevur at bjóða okkum?

- Um nakar heldur, at bert

vit fáa nýtt lögting og landsstýri, so verður alt sum vanligt dagin eftir, verða fólk vónsvikin. Eg ivist kortini ikki í, at vit fara at fóta okkum aftur, men tað fer at taka fleiri ár.

- Teir lova skatta- og avgjaldslækkung, men um tað skal bera til, skal okkurt óvanligt henda, eitt nú at nógv olja verður funnin við Føroyar. Tað hevði - ið hvussu so er - børt um kreditvirði okkara.

- Hvussu heldur tú, at

- Javnaðarflokkurin er ábyrgdarflokkur, og hann hevur ongantíð verið bangin fyri at tikið ábyrgd. Tað hevur hann eisini prógvað seinastu fjóra árin, sigur Tórálvur Mohr Olsen, sum nú fer at njóta sítt otium

Javnaðarflokkurin fer at klára seg hesaferð?

- Eg øvundi ikki teimum fólki, sum skulu arbeiða á tingi komandi fjóra árin.

- Javnaðarflokkurin er ábyrgdarflokkur, og hann hevur ongantíð verið bangin fyri at tikið ábyrgd. Tað hevur hann eisini prógvað seinastu fjóra árin.

- Sjálvandi, tá tú ger nakad, so er vandi fyri at gera feilir. Okkurt av tí, sum Javnaðarflokkurin hevur gjørt, hevði verið betur ógjørt.

- Her hugsi eg serliga um tvey mál, eitt er MVG skipanin, sum legði 25% omaná alt virksemd í landinum.

- Hevði MVG verið sett í gildi í áttatiárunum, tá virksemd var ov nógv, so hevði tað virkað tálmandi. Tað virkaði tífisni skeiva vegin nú, og hevur elvt til at smáfyrirkomar ikki hava lív lagað.

- Hitt er, at stuðulin til fiskivinnuna minkaði ov skjótt. Øll fiskivinnan hevur livað av studningi higartil, og tá alt varð tikið av eftir stuttari tíð, fekk vinnan ikki virkað.

- Serliga tá hugsað verður um, at hini londini, sum vit skulu kappast við, eisini nýta studningsskipanir. Eg haldi, at tað er løgið at vit koyra skipanir burtur, sum aðrir brúka.

- Tað var eisini í lagi at minka stuðulin, men tað er skeivt, at vit soleiðis hava kappað á stokkinum, sigur Tórálvur Mohr Olsen.

Hann fer nú at njóta sítt otium, sum hann tekur til.

Nóg mikið at takast við

- Eg havi nakað av jørð og heimaseyði, og eg gangi nógv burtur í haga. Tað havi eg gjørt í eini 25 ár, so eg fari ikki at keða meg. Iva-leyst er til at fáa tíðina at ganga, sigur Tórálvur Mohr Olsen.

- Hóast tú ikki beinleiðis ert við í valstríðnum, so er tað spennandi at standa við síðulinjuna og eygileiða, hvussu leikur fer.

- Eg vóni tað besta fyri Javnaðarflokkinn, og sanniliga eisini, at hann fær ávirkan komandi árin, so landið kann fáast á beint aftur.

- Nú skulu ungar kreftir sleppa til. Lívið er bara soleiðis, og tað haldi eg, at vit øll skulu byggja okkum fyri, sigur Tórálvur Mohr Olsen.

Orð: Dagny Mynd: Kalmar